

TĒVIŠKĒS AIDAI

Nr. 21 (1564) 1987 m. gegužės 28 d.

Melbourne

XXXII METAI

Lietuvos
nacionalinė
biblioteka

Australian bishops express solidarity with Lithuanian people

Australijos vyskupų solidarumas lietuvių tautai

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba, nusiuntusi prašymą Australijos Vyskupų Konferencijai, sulaukė gerų rezultatų. Prašymas buvo įtrauktas į Konferencijos darbotvarkę. Nutarimus dėl Lietuvos pirmiausiai paskelbė Sydney "The Catholic Weekly" V. 13 ir Brisbanės "The Catholic Leader" V. 17. Jie rašo:

Australijos Vyskupų Konferencija paskelbė pareiškimą, minint lietuvių tautos 600 metų krikščionybę. Konferencija pareiškė solidarumą Lietuvos vyskupams ir tautai.

Bažnyčia Lietuvoje tebėra Sovietų režimo persekiojama ir Australijos Senatas neseniai atsisaukė į Sovietus gerbti Lietuvos vyskupų prašymą sugrąžinti religiniams reikalams Vilniaus katedrą ir kitas bažnyčias, paverstas į muziejus ar galerijas.

Apaštalinis Administratorius Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius tebėra tremtyje ir daugelis kitų lietuvių lageriuose kaip sąžinės kaliniai.

Australijos vyskupai susirinkę

į visuotinį suvažiavimą Kensingtone NSW nutarė pasiųsti pranešimą vyskupui Pauliui Baltakiui Brooklyne, kuris aptarnauja visus lietuvius esančius už Lietuvos ribų visame pasaulyje. Vyskupų pranešimas sako:

— Australijos Katalikų Vyskupų Konferencijos nuosirdžiausi ir geri linkėjimai jums ir jūsų žmonėms visame pasaulyje, ir ypač pačioje Lietuvoje. Savo 600 metų krikščionybę suteikėte ištikimybės pavyzdį mums visiems ir jūsų žmonės diasporoje — bet kuriame krašte — praturtintote mūsų tautą ir daugelį kitų.

— Tegul jūsų tėvynainiai Lietuvoje vieną dieną sulaukia pilnutinės religinės laisvės.

Krikšto jubilėjaus iškilmės Lietuvoje

1987 balandžio 2 d. rašte Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Liudas Povilonis paskelbė Lietuvos krikšto jubilėjaus numatytą programą Lietuvoje. Pateikiame pilną tekstą: Lietuvos krikšto 600 metų ju-

Pareiškimu lietuvių šeimoms Australijoje Vyskupų Konferencija atsisaukia į Sovietų valdžią gerbti žmogaus teises lietuviams. Vyskupai taip pat pakvietė savo australų bendruomenes melstis už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią, ypač birželio 28 d. Pilnas vyskupų pareiškimas skelbia:

— Kai šie metai žymi 600 metų sukaktį lietuvių tautos atsivertimo į krikščionybę, mes, Australijos katalikai vyskupai, išreiškiame solidarumą su mūsų Broliais Lietuvos vyskupais ir lietuvių tauta.

— Mes giliai užjaučiame visus, kurie buvo priversti apleisti savo tėvynę ir liūdi savo šeimų narių

likusių Lietuvoje.

— Mes išreiškiame savo dėkingumą lietuviams kunigams ir lietuvių šeimoms Australijoje. Jūs praturtintote mūsų tautą daugeliu atvejų savo buvimu, savo tikėjimu ir savo kultūra.

— Su jumis mes reikalaujame Sovietų valdžios, kad laikytųsi Žmogaus Teisių Visuotinės Deklaracijos, Helsinkio 1975 m. Susitarimų ir kitų tarptautinių sutarčių gerbti žmogaus teises visiems lietuviams.

— Mes kviečiame mūsų katalikų bendruomenes melstis už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią, ypač birželio 28 d., kai 600 metų sukaktis bus švenčiama Popiežiaus Mišiomis Romoje.

VOKIETIJOS VYSKUPŲ PAREIŠKIMAS LIETUVOS KRIKŠTO 600 METŲ SUKAKTIES PROGA

Gautas Vokietijos katalikų vyskupų pareiškimo vertimas Lietuvos krikšto proga. Seka pilnas tekstas:

— Siemet Lietuvos Katalikų Bažnyčia švenčia 600 metų sukaktį nuo to laiko, kai lietuvių tauta priėmė tikėjimą į Jėzų Kristų ir tuo būdu tapo katalikų Bažnyčios nare. Per trejus metus ruošėsi lietuviai tėvynėje ir svetur šiam jubilėjui, kuris švenčiamas 1987 birželio 28. Vokietijos vyskupai ir katalikų Bažnyčia Vokietijoje yra glaudžiai susirūšę su broliais ir sesėm Lietuvos katalikų Bažnyčioje, kurie kovoja prieš bedievybę, nebijodami patekti už kalėjimo

mo grotų.

— Šiuo metu visa eilė kunigų ir tikinčiųjų yra suimti, nes jie liudija savo tikėjimą. Vokietijos vyskupai, solidarizuodami su savo broliais lietuviams vyskupais, kreipiasi į Sovietų Sąjungos vyriausybę su prašymu, išplaukiančiu iš Jungtinių Tautų visuotinio žmogaus teisių pareiškimo ir Helsinkio konferencijos užbaigimo dokumentų, gerbti lietuvių teises ir išpildyti Lietuvos vyskupų prašymą grąžinti bažnytiniam naudojimui Vilniaus katedrą ir šv. Kazimiero bažnyčią, o taip pat Klaipėdos Taikos karalienės bažnyčią.

Pareiškimas datuotas 1987 kovo 26.

biliejaus centrinis minėjimas įvyks Vilniuje, šventųjų apaštalų Petro ir Povilo bažnyčioje, 1987 m. birželio 28 d. Numatoma programa:

Nuo 10 val. šv. Mišios (vienos po kitų) ir giesmės bažnyčioje ir šventoriuje.

11.30 val. iškilminga suma tuo pačiu metu, kada prasidės šv. Tėvo vadovaujamos jubilėjaus iškilmės Romoje, šv. Petro bazilikoje. Prieš sumą vyskupai atliks įngresą per šventorių į bažnyčią, laimindami maldininkus.

Kadangi respublikoje yra katalikų, kurie meldžiasi lenkiškai, 14 val. bus pamaldos lenkiškai besimeldžiantiems tikintiesiems, taip pat vadovaujamos vyskupu.

Kartu su Krikšto jubilėjaus minėjimu birželio 28 d. Romoje bus beatifikuotas (paskelbtas palaimintuoju) garbingasis Dievo tarnas arkivyskupas Jurgis Matulaitis — Matulevičius.

Lietuvoje beatifikacijos minėjimas įvyks liepos 12 d., 13 val. Kapuskos bažnyčioje, kur išsiųs to šven-

to ganytojo vienuolio palaikai.

Numatoma, kad į Krikšto jubilėjaus ir beatifikacijos iškilmes Romoje galės nuvykti ir Lietuvos dvasininkų delegacija.

Vyskupijų centruose ir šventovėse Lietuvos krikšto minėjimai bus: Kauno arkikatedroje - gegužės 24 d., Telšių katedroje - birželio 7 d., Varduvoje (Zemaičių Kalvarijoje) - liepos 8 d., Panevėžio katedroje - rugpjūčio 1 d., Kreenavoje - rugpjūčio 15 d., Pivašiūnuose - rugpjūčio 16 d., Kaišiadorių katedroje - rugpjūčio 20 d., Šiluvoje - rugsėjo 13 d., Vilniaus Aušros Vartuose - lapkričio 22 d.

Taip pat įvyks minėjimai kiekvienoje parapijoje jos klebono parinktu laiku. Jubilėjaus mintys lydės mus per ištikus metus. Jubilėjaus šventimo užbaiga visose bažnyčiose 1988 m. balandžio 10 d., per Atvelykį.

Lietuvos ir išeivijos dvasininkai ir tikintieji kviečiami šiuos Dievo palaimos kupinus įvykius sutikti tikru dvasiniu atsinaujinimu.

Arkivysk. L. Povilonis
Liet. Vyskupų Konferencijos pirm.

Mažų tautų didelė kova

LATVIŲ IR ESTŲ PASTANGOS TAUTIŠKAI ISLIKTI

Kieta sovietinių rusų okupacija yra be galo sunki jų pavergtom mažom tautom. Jei didelės tautos, kaip lenkai, rumunai, vengrai, vokiečiai, čekai ir kitos, kad ir su vargu išlaiko rusų spaudimą, tai estams, latviams, lietuviams kovoti už savo tautinę gyvybę yra nepalyginamai sunkiau.

Apie mūsų tautos kovą bei pastangas išlikti tautiškai gyviems žinome, nes atidžiai sekame pavergtos Lietuvos gyvenimą. Bet apie to paties jungo vergus estus ir latvius mažiau žinome. Taigi pravartu juos dažniau prisiminti. Turime po ranka "Laisvosios Europos" ir "Laisvės" radijo biuletinį - "Situation Report, Baltic Area" iš 1987. III. 20, leidžiamą Vak. Vokietijoje. Čia ir kituose šaltiniuose paskelbtais duomenimis pasiremami, mes bandysime pateikti skaitytojams pluoštą informacijų apie tai, kaip dabar vykdoma prieš pauda ir rusifikacija Estijoje ir Latvijoje.

Š.m. vasario mėnesį įvykęs M. Gorbačiovo vizitas Estijoje ir Latvijoje, oficialios Sovietijos vado kalbos ir ypač žinios apie jo vestus pokalbius su Estijos ir Latvijos komunistų viršūnėmis Taline ir Rygoje, parodė, kas tas M. Gorbačiovas ir kokia jo politika pavergtų mažųjų tautų požiūriu.

Trumpai tariant, jis čia visą laiką pasirodė kaip didelis rusas šovinistas. Pirmiausia aiškino, kokią didelę "laimę" turi Pabaltijo valstybių gyventojai, įsijungę į Sovietų Sąjungą. Rusas kareivis II pasaulinio karo metu apgynęs jų "laisvę ir nepriklausomybę" savo krauju. Bet ir dabar jis ginąs tų kraštų žmones nuo labai galimos Vakarų agresijos. Toliau nurodė, kad Sovietų imperijoje nerusiškos tautos esąs tik "laikinas reiškinys" ir kuo greičiau jos "suinternalizės", tuo būsią geriau jų pačių labui. Jis priminė, kad bet kokia nacionalinė apraiška nebus toleruojama. Negalimas ir liberalizmas. Galinti reikštis tik viena komunistinė ideologija. Ypač negalincios būti mėgiamos vakarietiškos idėjos, vakarų papročiai.

M. Gorbačiovas niekur neatsižvelgė į faktus, kad Pabaltijo tautos turi savo skirtingą nuo rusų istoriją, aukštą kultūrą, savitą gyvenimo lygį ir būdą. Jis patarė visa tai užmiršti. Taigi reikią pirmoje eilėje puoselėti ne vietinę, bet internacionalinę rusų kalbą. Ją gerai mokant, galima būsią gauti geriau apmokamus darbus bet

.....

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

.....

kuriuose "plačiosios tėvynės" vietovėse.

Tiek visose kalbose, tiek uždaruose posėdžiuose jis nežadėjo greito ekonominio bei socialinio gyvenimo pagerėjimo, už tat primygtinai ragino kelti darbo discipliną, gerinti technologiją, gaminti daugiau ir tik gerų gaminių, kurti naujus kooperatyvus, išsiriinti sumanius ūkinius vadovus. Būdamas Rygoje jis ypatingą dėmesį atkreipė į jau 1919 m. latvių įkurtą VEF radijo aparatų gamyklą, kuri nepriklausomybės metais tiek išaugo, kad teikdavo labai gerus gaminius ne tik latviams, bet ir kitiems Europos kraštams. Dabar M. Gorbačiovas ragino gaminti dideliais kiekiais pagal gerus modelius radijo, televizijos aparatų, kad okupantai juos galėtų eksportuoti į užsienį ir gautų daugiau užsienio valiutos.

Nors Latvijos ir Estijos kolchozai bei sovchozai pagamina labai daug žemės ūkio produktų, nors žvejai sugauna labai daug žuvų, bet M. Gorbačioviui ir jo "didžiam broliui" to permažai: rusai vis dar alkani ir Pabaltijo respublikos turincios dar daugiau gaminti.

Taline Estijos komunistų vadas smarkiai išbarė dėl čia dažnokai pasireiškančių "nacionalinių tendencijų", ypač jaunimo ta:pe. Panašiai esą Ukrainoje, Kazachstane, Gruzijoje ir kitur.

Latvių spauda, leidžiama Vakaruose, komentuodama Gorbačiovo kietas mintis, pažymi, kad latvių tautinė padėtis pačioje Latvijoje esanti katastrofiška. Latvių skaičius Latvijoje vis mažėjas prieš nuolat gausėjančius rusus ir kitus slavus ir jau esanti riba, kai latviai gal jau ir dabar nebesudarą nė 50% visų krašto gyventojų. Latvių tautą naikino II pasaulinio karo veiksmai, 1941, 1945-1953 m. deportacijos, pokario meto krašto kolonizacija rusais bei kitais slavais, naujų pramonės įmonių kūrimas, "parama kadrais" iš "brolišių respublikų", rusų tautybės valdininkų antplūdis ir kitos priemonės.

Kai latviai, net jų komunistai, bando ginti savo gimtosios kalbos teises, jie apšaukiami karo nusi-

kaltėliais, nacionalistais, fašistais, šovinišiais. Būna atvejų, kai rusai komunistai, lygindami rusų ir latvių kalbas, pastarąją vadina "šuns lojimu".

Laisvųjų latvių spauda nurodo, kad rusams kolonistams Latvijoje visur teikiama pirmenybė. Jie pirmoje eilėje aprūpinami butais, drabužiais ir maisto produktais, ypač mėsa. Jauni latviai vengia turėti vaikų, nes negauna šeimoms reikalingų butų, kurie pirmoje eilėje išdalyjami naujiems imigrantams rusams.

Dėl latvių kalbos teisių ginčai buvo kilę ir sovietinės Latvijos spaudoje. Kai kurie latvių kultūrininkai drįso reikalauti, kad Latvijoje gyvenantieji imigrantai išmokyti kalbėti latviškai. Tačiau tikrieji bolševikai ragino latvius mokytis "internacionalinės" kalbos, "jų pačių labui".

Spaudžiami ir latvių rašytojai už jų "beidėjškumą". Ir jiems peršamas "dvikalbiškumas", kas reiškia pirmąjį žingsnį prie gimtosios kalbos išstūmimo. Dauguma viešųjų suvažiavimų jau pravedami rusų kalba. Latvių kosmolo kalba jau esanti rusiška. "Literatūra un makslu" redaktorius Andris Sprogis, jo padėjęjas Victor Avotins ir kiti spaudos darbuotojai buvo išbarti už latvių kalbos teisių gynimą.

Laisvoji latvių spauda rašo, kad netaip jau retais atvejais latvių jaunimas priešinasi rusinimui. Taip 1986. XII. 30 Rygoje viešai demonstravę 300 latvių jaunuolių, šaukdami: "Laisvės, laisvės Latvijai!" "Šalin Sovietų Rusija!" Kiek mažesnės apimties demonstracijos toje pačioje Rygoje buvusios ir 1987. I. 2. Iš viso, kai komunistai stengiasi pateisinti internacionalinės kalbos vartojimą, tai latvių rašytojai ir kultūrininkai visomis išgalėmis gina gimtąją kalbą. Tai rodo ir vieši debatai spaudoje. Taip komunistas E. Pelkus "Cinijoje" 1987. I. 14 pasmerkė "nacionalinį liberalizmą" ir nurodė, kad jau keturios dekadės Latvija esanti Sovietų Sąjungos dalis ir visi latviai esą Sovietijos piliečiai. Esą latviai negalį turėti Latvijoje daugiau teisių, kaip rusai.

Panaši kova už tautos egzistenciją vyksta Estijoje ir Lietuvoje. Taigi visos trys Pabaltijo mažos tautos veda dėl savo egzistencijos bei išlikimo sunkią ir kietą kovą. O Vakarų pasaulis? - Šia kova jis labai mažai domisi ir tai yra labai skaudu pavergtiesiems.

Popiežius Jonas Paulius II jau trečią kartą lankys Lenkiją nuo birželio 8 iki 14 d. ir tuo metu aplankys devynis Lenkijos miestus - Varšuvą, Liubliną, Tarnovą, Krokuvą, Stetiną, Gdynią, Gdanską, Čenstakavą ir Lodzę. Varšuvoje iškilmingai atidarys Lenkijos Tautinį Eucharistinį Kongresą ir paskelbs du lenkus naujais Bažnyčios palaimintaisiais: jauną mergaitę Karoliną Kaska, kurią nužudė rusas raudonarmietis, kėsinęsis ją išprievartauti ir vysk. Michael Kozal, kurį naciai nužudė Dachau stovykloje. Vilniuje būtų paskelbęs palaimintuoju Lietuvos sostinės arkivyskupą Jurgį Matulaitį, bet Maskva neleido Popiežiui lankyti Lietuvos.

Į V Y K I A I

● **Canberra.** Federalinė valdžia uždarė Libijos ambasadą, kuri sovietine terminologija vadinosi "Libijos liaudies biuru" ir išvarė iš Australijos du Libijos diplomatus dėl Libijos plečiamos įtakos Pacifiko salose, bet nieko nesako sovietams, kurie kelia koją į Pacifiko salas ir tebežudo Afganistane civilius gyventojus, bombarduodama kaimus ir miestus.

● **"The Age"** dienraštis praneša, kad Australijos valstijų sostinė su paskaitomis lanko iš JAV atvykusi Eleanor Schlafly, skelbdama, kad "Feminizmas išvirto į bedievybę". JAV moterų jau 35 žurnalai yra feministiški užviešpatauti ir savo idėjomis patenka net ir į katalikių moterų vienuolynus, jos siekia vienašališko branduolinio nusiginklavimo, vienuolės nebeneri klausyti Bažnyčios mokytojų. Tradicinis krikščioniškos moters vaidmuo šeimoje jau nebepatenka į JAV moterų žurnalus.

● **Persijos įlankoje** Irako karo lėktuvais paleido gegužės 18 d. porą Exocet raketų į Amerikos laivą už 12 mylių. Laive žuvo 37 jūrininkai, 21 sužeistas. Ekspertai tebsi, kodėl JAV karo laivas pamatęs ant savo radaro ekrano atskrendančias raketas nepaleido savo patrankų salves sunaikinti tas raketas, arba laivo technologinė aparatūra blogai veikė, arba pareigūnai prie jų buvo žiopi. Nelaimės metu Persijos įlankoje Amerika turėjo šešis karo laivus.

● **Tokyo.** Sovietų diplomatas Aksenov su savo šeima tuojau pat Aerofloto lėktuvu išskrido į Maskvą, kai japonai susekė sovietų žnipų lizdą. Keturi japonai, dirbę Amerikos karo bazėje, perdavė sovietams karines paslaptis, gaudami virš milijono dolerių.

● **Kinijos** šiaurės rytuose netoli sovietų pasienio prie Amūro upės dega miškai. Per 19 dienų jau sunaikinta apie 600.000 hektarų miškų, sudegė apie 200 žmonių. Gaisrų gesinimui suorganizuota 50.000 kareivių ir civilių. Tai vienas iš didžiausių pasaulio gaisrų, ugnis vis tebesiaučia, laukiama smarkaus lietaus.

● **Romoje** šiomis dienomis vyko tarptautinis studijų seminaras tema "Zmogaus teisės ir rezistencija Gorbačiovo valdymo metu". Suvažiavimą surengė Italijos Radikalų partija. Pagrindiniai kalbėtojai buvo visame pasaulyje pagarsėję žmogaus teisių gynėjai: rusas Vladimiras Bukovskis, ukrainietis Leonidas Pliušč, būrys ir Italijos veikėjų. Italas žurnalistas Glenni Gennari visą savo kalbą skyrė Lietuvai ir lietuviams sąžinės belaisviams katorgoje. Plačiau jis kalbėjo apie įkalintus kunigus: Alfonsą Svarinską, Sigitą Tamkevičių, Joną Kastytį Matulionį, turėjo žinių ir apie Balį Gajauską, Viktorą Petkų, Gintautą Iešmantą, pabrėžė sovietų smurtą mestą Vilniaus vyskupui Julijonui Steponavičiui, kuris ir po 25 metų tebėra išvarytas tremtyje. Suvažiavimas paskelbė Manifestą sovietų vyriausybei, kad įgyvendintų tikrąjį atvirumą ir demokratiją.

● **Irano - Irako** karas vyksta jau virš 6 metų ir tapo vienas iš kruviniausių konfliktų. Praėjusį sausio mėnesį pietų Irake prie Basros miesto žuvo apie 40.000 Irano kareivių. Nuo karo pradžios jau spėjo žūti virš vieno milijono kareivių. Praėjusią savaitę Jungtinių Tautų komisija pranešė, kad Irakas naudoja cheminius ginklus prieš Irano karių ir civilius gyventojus.

T E V I Š K Ē S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET KATALIKU FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukyns. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siusti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimu turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra

TEVIŠKĖS AIDAI

NEMIRTINGA LIETUVA

Australijos Lietuvių Katalikų Federacija gegužės mėnesį mūsų mintį ir širdį malda ir aukai kreipė ir pavergtą ir skaudžiai persekiojamą Tėvynę Lietuvą. Marijos garbei skirtasis mėnuo yra tad mums naujas paskatinimas išverminga malda prašyti Marijos pagalbos Tėvynei. Marija savo Magnificat giesme išreiškia Dievo jėgą, kuri pažemina išpuikusius galiūnus, numeta juos nuo sostų ir išaukština menkuosius. Socialiniai ir politiniai tautos reikalai buvo ir Marijos reikalai. Marija apsiėmė Fatimoje visus kvietė: "Prie maldos ir atgailos, kad Rusija atsiverstų ir būtų taika, kitaip Rusija savo bedieviška propaganda paskleis klaidas per pasaulį, sukeldama karus, Bažnyčios persekiojimus. Horizontas tamsus, bet čia yra vilties spindulys - mano Nekalčiausioji Širdis triumfuos".

Išverminga malda yra krikščionių vienintelis dvasinis ginklas prieš melą ir blogį. Vakaruose žmėnės nebesimeldžia. Jie gerai gyvena ir be maldos, įrodinėjimų jam nereikia. Krikščionių tarpe malda aptilsta. Žmonės mažiau beskaito Šventąjį Raštą, mažiau medituoja, mažiau individualiai besimeldžia. Tai kaip veidrodyje atspindi vaikai, nes atėję į mokyklą labai retas kuris moka maldas atmintinai, nes namuose tėvai nesimeldžia ir vaikų neišmoko.

Žmogus turi melstis, kadangi Dievas jam įsakė melstis. Skaitydami Šv. Raštą randame įsakymą melstis. Bet koks žmogaus įsakymas reikalauja griežto įpareigojimo. Karininkas duoda įsakymą ir nepalieka vietos paklusnumui išvengti. Dievo įsakymas yra kitos rūšies. Dievas, kuris sukūrė pasaulį ir nuo pat pradžios paliko laisvę savo kūriniams jį mylėti. Dievo įsakymas mus kviečia laisvam paklusnumui, savanoriškam sutikimui. Kristus palyginimas apie karaliaus vestuves, į kurias pakvietė daug žmonių, faktiškai tas pakvietimas buvo įsakymas atvykti, bet daugelis atsikalbinėjo.

Paklusnumas įsakymui nenuvertina maldos. Paklusnumas maldai mus palieka laisvus sau patiem ir turi didelį veiksmingumą, pakeičia sąlygas, kas trukdo melstis. Paklusnumas nėra pasyvumas, lėkšta, negyva ar silpna laikysena. Paklusnumas yra aktyvi kova su viskuo kas stabdo tikrą gyvenimą Kristuje. Įsakymas melstis Šv. Rašte nėra man įsakymas, jeigu jis neateina per tikėjimo duris.

Australijos Vyskupų Konferencija nuosirdžiai priėmė mūsų Lietuvių Katalikų Federacijos Valdybos prašymą solidarumui už Lietuvą ir vyskupai įsakė visose Australijos katalikų bažnyčiose melstis už persekiojamą Lietuvą. Juo labiau mes lietuviai tikintieji turime sustiprinti savo maldas už Tėvynę, nes su religijos laisve ateis ir visos kitos laisvės ir tautos Nepriklausomybė. Kristus ir šandien skelbia: "Pasitikėkite! Aš nugalėju pasaulį!" PD

V. Petkaus literatūrinis darbas konfiskuotas lageryje

Kaip Lietuvių Informacijos Centras praneša, dar vienas iš Viktoro Petkaus raštų buvo konfiskuotas Permės 36-1 lageryje, kur jis atlieka 15 m. bausmę. Lageryje konfiskavo pasaulinės literatūros enciklopediją, kurią Petkus rašė su administracijos žinia.

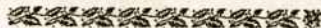
Keli šaltiniai teigia, kad Petkus buvo jau surinkęs 33 tomams medžiagos, po 100 puslapių, apimančių 45.000 rašytojų biografijas.

Lietuvių Informacijos Centrai kontaktavus Petkaus buvusį karcerio draugą Natan Sharansky Izraelyje paaikšėjo, kad Petkus pradėjo šį darbą rašyti Chistopolio kalėjime, kur jiedu kartu sėdėjo.

"Aš neturiu jokios abejonės, kad Petkus pajėgė tokio masto darbą parašyti", sakė Sharanskis Lietuvių Informacijos Centrai. "Per tuos 16 mėnesių kai mes kartu kalėjom, jis pripildė 3-4 storus sąsiuvinus... Kai aš jo paklausiau, kodėl jis šį darbą rašo, jis man atsakė, kad tuo metu dar neegzistavo tokios apimties literatūrinė enciklopedija Lietuvoj, ir, kad jam tas darbas suteikė daug malonumo".

Bet Sharanskis pabrėžė, kad Petkus buvo priverstas viską rašyti rusų kalba, kad rusiškai kalbantys sargai galėtų tekstus patikrinti. Jei turinys jiems buvo priimtinas, medžiaga buvo sugrąžinta autoriui.

Petkus tyrinėjimams naudojo biblioteka bei savo surinktomis knygomis. Kaliniai gali gauti ribotą skaičių knygų bei prenumeratų, aiškino Sharanskis, kurios

Irena Vakarytė

GRAŽI MOČIUTĖ

(Lauriukui)

Jau astros skleidžias pirmutinės,
Auksu pasipuošia gamta,
Tik mintys pilkos, rudeninės
Apninka kai esu viena.

Tos kojos jau nenor' klausyti,
O akys ieško akiniių.
Nebežinau ką reiks daryti,
Tų akiniių vis nerandu.

Kai veidrodin aš pasižiūriu,
Tai faktas - aš žinau tikrai
Reikės jį mesti į pašiūrę,
Veidrodžius dirba negerai .

Spalvos, seniau buvo kitokios.
Skrustai lyg rytmečio aušra.
Dabar kaip nori bešypsokis,
Žiūr' į tave močiut' sena.

Štai anūkėlis atžingsniuoja
Ir apkabina taip meiliai!
Saldainį siūlo, pabučiuoja
Vargai sutirpo lyg ledai.

Nors veidas raukšlėm išvagotas,
Sidabru papuošta galva,
Jis glosto plaukus nešukuotus.
Sako: "Graži močiut' mana".

27. 3. 87 Essendon, Vic.

paskui dažniausiai yra laikomos sandėly. Kaliniai dalijasi savo literatūra, kuri keliauja iš rankos į ranką.

Tuo tarpu, neabejotina, kad kiti jam stengiasi padėti, nes Petkaus žmoniškumą pamėgo visos lageris. Lietuvių Informacijos Centro žiniomis, Petkus atsisiūdinęs sėklų, apšodino visas palanges gelėmis, o iš sutaupytų bulvių kepęs visiems kaliniams ir prižiūrėtojams kugelį.

Petkus rašė vakarais, po sunkaus lagerio darbo.

Bijomasi, kad Petkaus darbas bus sunaikintas, ar perduotas Mokslo Akademijai, nepažinus autoriaus ar jo teisių. Todėl iš Lietuvos apeliuojama, kad iš Vakarų būtų spaudimas, ypač lagerio administracijai, gražinti šį darbą autoriui.

Petkaus artimieji bijo, kad šis jo darbas gali būti sudegintas, panašiai kaip buvo padaryta su jo studija "Krikščionybė ir judaizmas". Ši studija, kaip Sharanskis mano, inspiravo judviejų pokalbiai šia tema kalėjime. Studija prieš du metus buvo sudeginta. Studijos kopija, kuri buvo pasiū-

ta į Lietuvą, "dingo" pašte, tikriausiai sulaukta pašto cenzorių.

Lietuvos Helsinkio grupės steigėjas Viktoras Petku, 57 m. amžiaus, yra iš viso jau atkalbėjęs 16 m. sovietų kalėjimuose ir lageryuose už žmogaus teisių veiklą ir katalikišką akciją. Petkų turėtų š.m. rugpjūčio mėn. pervežti į tremtį. Jo ši trečioji bausmė, kuri prasidėjo 1977 m., baigiasi 1992 rugpjūčio mėn.

Paskutinėmis žiniomis, Petkus mano, kad jo veido vėžio ir sugedusių dantų staigus pagyrimas yra stebuklas, nes jis meldėsi į Aušros Vartų Mariją. Siuntiniai Petkui, deja, pastaruoju metu sugrižo.

Lietuvių Informacijos Centras jau užaliarmavo tarptautinį rašytojų PEN klubą bei eilę žmogaus teisių organizacijų apie Petkaus darbo konfiskavimą.

Visuomenė yra raginama rašyti mandagius protesto laiškus lagerio administratoriui šiuo adresu: Captain Dalmatov, 618263 Permskaya obl., Chusovskoi rajon, pos. Kuchino, uchr. VS-389 36-1.

Lietuvių Informacijos Centras
Brooklyn JAV

KUNIGAS JONAS KASTYTIS MATULIONIS

Iš Sibiro kun. Kastytis rašo: "Dėkoju už laiškus, kurie mane pasiekė ir kurie nepasiekė - grįžo jums atgal. Rašytojas Cingizas Aitmatovas sakė: "Tautos nemirtingumas slypi kalbos išsaugojime. Kiekvienai tautai brangi savą kalba. Kiekvienas iš mūsų turime jausti sūnaus pareigą mus išauginusiai tautai - išsaugoti jos dovanotas kalbos grynumą ir ją praturtinti".

Po daugiau nei pusę metų trukusio susirašinėjimo gimtąja lietuvių kalba lagerio administracija pranešė, jog neturinti vertėjo ir ateityje bus galima susirašinėti tik rusų kalba. Abejoju, ar ši priežastis vienintelė, kuri priverstė administraciją imtis tokių sankcijų.

Artinasi ruduo. Gamta čia nuostabi graži. Dievui stiprinant, sveikata nesiskundžiu - tebus Jo šventa valia! Žinau, šiuo metu Tėvynė švenčia Siluvos atlydus, savo dvasia stengiuosi juose dalyvauti ir aš. Tegul visuomet jus lydi Dievo Motinos Marijos palaima. Visiems, visiems, kurie mane prisimena, nuosirdžiausi sveikiniai ir linkėjimai!"

Kun. Jonas Kastytis Matulionis apie 50 metų amžiaus. Jis baigė Lietuvoje pagrindžio kunigų seminariją ir į kunigus įšventintas be sovietų saugumo KGB leidimo. Jį teisė Vilniuje 1985 m. sausio mėn. ir už religinę veiklą

gavo 3 metus kalėjimo. Bausmė atlieka Čita srityje, Sibire, netoli Mongolijos ir Kinijos, apie 5.000 kilometrų į rytus nuo Maskvos. Ten žiaurus klimatas, pusė šalies negyvenama, žinomi 9 lageriai ir du kalėjimai. Tuose griežto režimo lageryuose daugiausiai laikomi belaisviai už religinę veiklą. Jo kalėjimo adresas: Chitemskaya oblast, 672022, G. Chita, uchr. YAG-14/6, RSFSR, USSR.

DU NAUJI VYSKUPAI

Melbourne St. Patrick katedroje V. 21 vakare iškilmingomis apeigomis Eucharistine auka buvo konsekruoti du nauji vyskupai: prelatas Peter Connors, 50 m., teologijos ir kanonų teisės dviubas daktaras, nuo 1976 m. arkivyskupijos gener. vikaras ir kun. G. Peel 46 m., teologijos ir filosofijos dviubas daktaras, nuo 1985 m. Corpus Christi kunigų seminarijos rektorius. Apeigose dalyvavo 28 vyskupai su Popiežiaus nuncijum arkiv. Brambillo iš Canberros, virš 300 kunigų, o valandą prieš iškilmes katedra jau buvo pilna tikinčiųjų. Iškilmingos Mišios giedojimais, liturginėm apeigom paliko neišdildomą įspūdį ir grožį. Apeigų vyriausias vadovas buvo Melbourne arkivysk. Sir Frank Little, KBE. Apeigos užtruko virš dviejų valandų.

PD

GERB. PRELATUI PR. VASERUI

švenčiant 47-tąsias Kunigystės šventimų sukaktuves, sveikiname linkėdami geros sveikatos dar ilgus, ilgus metus mums vadovauti.

J. Jurgelaitis
Parapijos Tarybos vardu

Už laidotuves nubaudė 50 rublių bauda

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" Nr. 72 pateikia šį persekiojimo liudijimą.

Kiaukliai. 1986 m. birželio 3 d. Kiauklių kapinėse buvo palaidota Bajorų kaimo gyventoja Teofilė Gaidamavičienė, kun. Prano Gaidos, redaguojančio Kanadoje "Tėviškės Žiburius", motina. Velionė buvo sulaukusi 94 metų amžiaus, iš kurių 10 metų su kitais šeimos nariais praleidusi Iga-koje, Sibiro tremtyje (tai Krasnojarsko teritorija su 69 koncentracijos lageriais, dviem psichiatriniais kalėjimais prie Ledynuotojo vandenyno šalia Jakutijos). Šv. Mišias už mirusios vėlė koncelebravo parapijos klebonas kun. Rokas Puzonas su kaimyninių parapijų kunigais - Zelvos klebonu kun. Jonu Tomkumi ir Purnės klebonu kun. Antanu Arminu. Pamokslu metu buvo nušviestas sunkus ir prasmingas lietuviškas motinos kelias. Žmonės gausiai ėjo Komunijos, visi trys kunigai palydėjo mirusią į kapines. Čia buvo sugiedota "Marija, Marija" ir "Lietuva brangi". Tuoju metu laidotuvių į Kiauklių parapijos kleboniją prisistatė Žibalų apylinkės pirmininkas Vladas Karaliūnas, aštuonmetės mokyklos mokytoja Aldona Kalinina, kolūkio partorgas Juozas Sabackis ir surašė aktą, kuriame nurodoma, kad kun. R. Puzonas velionės T. Gaidamavičienės laidotuvėse organizavo eitynes į kapines ir tuo pažeidė LTSR administracinių teisės pažeidimų kodekso 214 str. Klebonas po aktu pasirašyti atsisakė, paaiškindamas, kad mirusius lydėti į kapines yra kunigo pareiga.

Liepos 16 d. kun. R. Puzonas gavo raštišką kvietimą atvykti į Širvintų rajono vykdomąjį komitetą, kur bus nagrinėjama administracinė byla dėl T. Gaidamavičienės laidotuvių. Į "teismo" parodiją kunigas nenuvyko. Liepos 22 d. prie Kiauklių klebonijos vėl laukė apylinkės pirmininkas V. Karaliūnas, mokyklos direktorė Jadvyga Gaitienė, partorgas Sabakonis. Pirmininkas pareiškė, kad klebo-

nas padaręs du teisėtvarkos pažeidimus: birželio 17 d., palydėdamas į kapines mirusį Juozą Gėliūną ir birželio 19 d. suorganizavęs eitynes iš bažnyčios į kapines prie tragiškai praeitais metais žuvusio mažamečio Polkų sūnelio kapo.

Pareigūnai grasino bausti kunigą už kiekvieno mirusiojo palydė-

jimą į kapines. Klebonas paaiškino, kad niekada nesilaikys įstatymų, prieštaraujančių Bažnyčios įstatymams bei tradicijoms, ir paprašė ateityje panašiais reikalais jo netrukdyti.

Liepos 22 d. kun. R. Puzonas gavo pranešimą, kad už a.a. T. Gaidamavičienės laidotuves jam paskirta 50 rub. bauda.

KGB TERORAS NESIBAIGIA

Politinių kalinių likimu besirūpinanti tarptautinė "Amnestijos" organizacija atkreipė tarptautinės spaudos ir visuomenės dėmesį į išskirtinai sunkių buvusio sovietų politinio belaisvio, 72-jų metų amžiaus ukrainiečio rašytojo Danylo Shamuk dabartinę būklę.

Jis buvo išlaisvintas šių metų sausio mėnesį, iš viso iškalbėjęs net 42-jus metus. Nuo 1944 metų Shamuk buvo pakartotinai nuteisiamas sunkiomis laisvės atėmimo bausmėmis, pasiremiant vis tuo pačiu kaltinimu: antisovietinė pro paganda ir agitacija.

Paskutinį kartą 1972 metais jis buvo nuteistas penkiolikai metų laisvės atėmimo, - 10 metų kalėti ir penkeriems metams tremties, už tai, kad memoaruose aprašė savo tragiškus išgyvenimus sovie-

tinuose kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose. Jo bandymai, tačiau, nepasibaigė ir atgavus vadinamą laisvę.

Amnestijos organizacija informuoja, kad ukrainietis rašytojas Shamuk yra priverstas gyventi Karatobe dykumoje, Kazachstano šiaurės vakaruose, jam nebuvo išduotas vidaus pasas, dėl to jis negali iš gyvenamosios vietos pajudėti, nuo 10-tos vakaro ligi šeštos ryto negali išeiti iš namų, tris kartus savaitėje turi prisistatyti milicijai, yra nuolat sekamas.

Shamuk savo artimiesiems pasakė, jog dabar atgavus vadinamą laisvę, jo gyvenimo sąlygos yra sunkiai pakenčiamos, kaip būnant tremtyje. Už administracinių suvaržymų pažeidimą jis gali būti vėl nubaustas ligi trijų metų laisvės atėmimu. (Amnesty).

V L A D A I, Kur Tu dabar esi,
Ir mes ten būsime visi,
O kam dabar eilė ateis
Nematomais būties keliais?

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerbiamas Redaktorium,

Dėkoju už Jūsų laišką. Jis mane kiek nustebino. Pasirodo, kad Australijos lietuviai nėra pakankamai informuojami apie lietuviško gyvenimo įvykius. Atsakysiu į Jūsų klausimus.

1. Romoje simpoziumą rengia šv. Sostas. Inicijatyva yra paties Kristaus Vietininko. Rengia Popie žiškasis Istorijos Institutas, vadovaujamas mons. Maccarone. Paskaitininkus Institutas parinko, pakvietė ir apmoka visas su tuo susijusias išlaidas. Paskaitininkų tarpe yra trys lenkai, o ne penki. Lietuviai yra keturi. Kiti yra įvairių tautybių. Visi yra aukšto lygio istorikai. Lenkai profesoriai buvo pakviesti, kadangi yra Lietuvos istorijos žinovai. Nesvarbu kas kalbės, svarbu apie ką kalbės: kalbės apie krikščionybę Lietuvoje.

2. Stebiuosi, kad keliamas klausimas dėl Matulaičio - Matulewicz pavarės. Apie tai spaudoje buvo daug rašyta. Palaimintasis Jurgis Matulaitis mokėsi Lenkijoje. Ten jam buvo pakeista pavardė. Buvo įšventintas kunigu Kielcuose Matulewicz pavarde. Visuose bažnytinuose dokumentuose figūruoja Matulewicz pavarde. Beatifikacijos byloj sutiko dėti dvigubą pavardę - lietuvišką ir lenkišką. Pavardė tačiau nepakeičia žmogaus kilmes.

Apgailestaujame, kad Australijos lietuviai nesirengia dalyvauti iškilmėse Romoje. Juk tai išimtinis istorinis įvykis.

Dievo palaimos Jūsų darbe
Preil. L. Tulaba

Julius Sanvaitis, Transatlantinių lakūnų Dariaus ir Girėno paminklo prižiūrėtojas Soldine (dabartinė Lenkijoje), paminėtas Stetino laikraštelyje "Morze i Ziemia" - Jūra ir Žemė balandžio 25 d. laidoje. Pateikiamos žuvusių didvyrių biografijos ir jų skridimas per Atlantą su Lituanica. Jų žygis tada plačiai išgarsino Lietuvą visame pasaulyje.

Medum ir pienu tekancios upės

(Tęsinys)

Žydai Rusijoje neauga bet smarkiai mažėja, 1959 m. buvo 2,27 mil., 1970 m. cenzus rado 2,15 mil. ir 1979 m. tik 1,81 mil. Manoma, kad tikras skaičius yra didesnis, dėl įvairių priežasčių tautybė nuslepia, o mišrių šeimų vaikai įrašomi į rusų skaičių. (Visi statistiniai duomenys paimti iš Danieliaus Ralio neseniai išleistos knygos "The Chosen People" žiur. p.p. 78-84).

Taigi Rusijos žydai akivaizdžiai nyksta, nes yra praradę visiškai tikėjimą, spėjama, kad ten gali būti kokie 5 nuošimčiai senų žmonių, kurie prisilaiko seno tikėjimo.

Dabar pažiūrėkime kaip žydų tikėjimo reikalai stovi Vakarų pasaulyje. Šiaurės Amerikoje žydų priskaitoma apie 6 mil., Pietų Amerikoje - ¼ mil., Europoje - 1,5 mil. Amerikos žydai smarkiai auga ir yra reikšmingi visam žydų judėjimui pasaulyje. Sionistų įtakoj Amerikos žydai nepasijūmi religingumu. Štai ką statistika rodo:

"Polls conducted in recent years show that religious observance among the Jews was the lowest in comparison with other religions. In 1978, weekly church attendance

was as follows: Catholics 52%, Protestants 40%, Jews 27%. In 1979 Catholics and Protestants stayed on the same level, but the synagogues were affected by a still stronger decrease in attendance: 20% instead of 27%". (Facts on File, Jan. 1-7, 1980).

Dar blogesnėje padėtyje yra religiniai reikalai Izraelyje, 1963 m. Louis Gutman nagrinėjo Izraelyje religinį klausimą. Pagal jį tik 15% praktikuoja religiją, 24% yra priešingi. 23% Izraelio gyventojų sutinka, kad viešas valstybinis gyvenimas būtų tvarkomas pagal religinius principus, o 37% tam prieštarauja. Jaunoji karta ten gimusi yra nutolusi nuo religinio gyvenimo ir papročių.

Ateizmas ir mišrių šeimų didėjimas, kuris prasidėjo su sionizmo išplitimu, šiandien kelia rūpestį kaip ilgai žydai beišilaikys kaip tauta. Sinagogos jau nebepuri tos reikšmės, kaip jos turėjo anksčiau, kada žydai turėjo tvirtą tikėjimą. Oskar Isaias Janowsky štai ką sako: "Synagogue affiliation may be no more than a formality, an expression of 'togetherness' or a means of finding companionship".

Rašo A. Mauragis

Šiandien nebėra jokios kitos prasmės kalbėti apie Jahves pažadus, kai netikima į patį Jahvę, nebent tik prisiminti tą vienintelį saldų kvapą, medum ir pienu tekanciu upių.

"Žydo" savoka be žydiško tikėjimo yra tuščias žodis. Kas atmeta Jahvę ir Mozę, tai kuo jis skiriasi nuo kitų ateistų? Kas jį beriša su žydais? Žydų kultūra ir žydų tikėjimas neatskiriami dalykai, nėra žydų tautybės be žydų religijos. Jeigu taip, tai negalėtų būti ir žydų ateistų, o ateistai neturėtų būti žydais, nes kokie jie galėtų būti patriotai, jei jie kaip tik savo ateizmu tą žydiškumą neigia. Taigi žydams ateistams negalėtų rūpėti tokia seniena kaip Izraelis. Kam lieti be reikalo žmonių kraują, kas tiki į šventus daiktus, kaip verksmų siena, tas gali prisitaikinti prie palestiniečių ir kartu gyventi, kartu garbinti savo Dievą. Kodėl iškilo žydų ateizmas sionistams Izraelio reikalas? Arba čia yra tuščia avantiūra, arba užmaskuota konspiracija.

Abiem atvejais reikalinga idėja, Izraelis čia jiems tarnauja kaip idėja. Žydai visais laikais, visose kultūrose ir aplinkybėse sugeba greitai praturtėti, bet ypač dabar pasidarė matomi multimilijonieriai. Anksty-

Kai du stos visados daugiau padarys

Ieškojimas "Karo nusikaltėlių" Australijoje vis dar tebesitęsia, ir iki dabar mūsų visos lietuvių bendruomenės yra vienokiu ar kitokiu būdu paliestos.

Yra sunku ir net neišvengiama ignoruoti laikraščių leidinius, kurie neigia žmonių pagrindinę teisę būti "Nekaltas iki įrodytas kaltu". Straipsniai kaip pavyzdžiui Melbourne Herald apie "Slobodkos" įvyki. Pirmo puslapio straipsniai "Kaip SS atrado prieglaudą Australijoje", atspausdinta Daily Mail, London.

Šmeižto taktikos yra sėkmingos, kai sensacinė spauda paskleidžia gandus, neduodant laiko atsakymams į šiuos gandus, taip padarant neatitaisomas žalos.

Žodžiai kaip 'Žudikai' ir 'Žiaurybės' lieka masės skaitytojų mintyse apibūdinant Pabaltijo tautas, o istorijos faktai yra ignoruojami ir užmirštami.

Deja, pabaltiečių pergyvenimai ir patyrimai nėra pilnai apibūdinami vietinėje spaudoje ir medijoje. Keletas straipsnių spaudoje ir trumpų pasirodymų televizijoje ne tikai nuklenčia savo retumu bet dėka medijos kontrolės savo trumpumu negali atstoti stiprų ir nuolatinį skelbimą apie nacių žiaurības spaudoje, televizijoje ir filmose.

Mažai kas iš bendros visuomenės žino bet ką apie keturių metų vokiečių užėmimą Lietuvos, ir kad daugumai lietuvių tas laikotarpis nebuvo tiek daug geresnis negu ankstyvesnis Sovietų prispaudimas.

Mažai kas žino, kad per tą laikotarpį Lietuvoje naciai pirma mėgino privilioti, o kai tas nesisekė, su jėga priversti lietuvius "savanoriais" stoti į vokiečių kariuomenę ar SS dalinius. Jiems tas nesisekė. Lietuviai tuo nepriėmė, daugumas pasirinko įsijungti į partizanų veiklą, kiti spausdino ir platino spaudą prieštaraujant nacių veiklai, ir bet kur galėdami mėgino apsunkinti priešą su kliudymu ir sabotazu.

Mažai kas yra rašoma apie lietuvius, kurie, nežūrint pavojaus sau ir savo šeimoms, gelbėjo kitų gyvybes nuo nacių.

Mes kentėjome kaip tauta tada, ir mes esame tragiškai priversti kentėti dabar. Kol ateis diena kada mes bijosime atsakyti į nekaltą klausimą: "Iš kur tavo proseliniai yra kilę?" Gal net blogiau, mes nepasitikėsime vienas kito, klausdami, "Ką aš žinau, ką jis ar ji iš tikrųjų darė per karą?"

Gal mes ir patys nejučiaime, bet pašmonėje ar suvokiančiai mes pradėdame dalintis pusėmis, tragiškai lietuvis prieš lietuvi, brolis prieš brolių. Jeigu mes nesusidėsime vieningai tai nugalėti, tas viskas gali dar daugiau pablogėti.

Spauda yra mūsų stipriausias ginklas, taip pat ir mūsų galingi draugai politiniame ir komerciniame pasaulyje. Politikai natūraliai yra paveikti balsuotojų nuomone, ypatingai kai tie balsuotojai sudaro didelę grupę. Politiniame pasaulyje bei pajėgiu reikia turėti daugybę žmonių, ir mums veikiant reikia žmonių. Kad tai atsiekti, mes nebegalime stovėti vieni.

Tas šmeižtas yra ne tik prieš lietuvius, bet ir prieš visas Rytų Europos tautas, prieš kurias tas "Karo nusikaltėlių" ieškojimas yra atkreiptas. Mes visi turime susivienyti ir atmušti šį puolimą kar-

tu. Gal nėra daug lietuvių Australijoje, politiniai kalbant mūsų skalčius mažas, bet su latviais, estais, ukrainiečiais ir kitais mes turėtume jėgą, su kuria bet kas turėtų skaitytis. Mes nebegalime daugiau į šį reikalą reaguoti patys vieni.

Mes taip pat negalime būti skaldomi. Pulti vienas kitą ir dalinti mūsų bendruomenę dėl šių klausimų ir ginčų būtų visų mūsų prazūtis. Mūsų pasipiktinimas turėtų būti atkreiptas teigiamai. Mes turime parodyti stiprų, vieningą ir jungtinį frontą prieš mūsų puolikus ir kaltintojus. Kitaip mes paliksime labai atviras taikynas, kaip jau esame patyrę iki šios dienos. Mes daugiau negalime uždaryti savo akis ir protą, ir tikėtis, kad tas viskas pranyks ir mūsų asmeniškai nepalies.

Tai yra didžiausia klaida. Jeigu tas paliečia tik vieną iš mūsų, tai tas paliečia mus visus. Mūsų tautos vardas ir visų savigarba nukentės. Mes turime remti ir palaikyti vienas kitą. Prašoma parama turi būti parūpinta. Mes turime parodyti vieningą jėgą.

Tikiuosi, kad šiuo laiku mes atsiminsime mūsų Tautos himno pasakinius žodžius ir pritaikysime savo gyvenime:

**Tegul meilė Lietuvos
dega mūsų širdyse,
vardan tos Lietuvos
vienybė težydi.**

Nijolė Žvirzdinaitė - Šalkūnienė

LIETUVIŲ ATSTOVAI RELIGINĖS LAISVĖS KONFERENCIJOJE

Jungtinėse Amerikos Valstybėse veikianti krikščionių ir žydų organizacija Hartfordo universitete surengė konferenciją, tema 'Religinė laisvė sovietų valdomuose kraštuose'. Jos tikslas buvo - supažindinti žmogaus teisių gynbos srityje veikiančius asmenis ir organizacijas, taip pat amerikiečių visuomenę su religinės laisvės pažeidimais Sovietų Sąjungoje ir jos valdomuose kraštuose.

Konferencijos rengėjai pabrėžė būtinumą, kad į religinės laisvės gynimą vieningai įsijungtų įvairios religinės bendruomenės. Buvo su pasitenkinimu konstatuota, kad bendradarbiavimas šioje srityje jau sėkmingai vyksta. Konferencijoje Hartfordo universitete buvo plačiai apžvelgta taip pat ir Lietuvos tikinčiųjų dabartinė sunki padėtis.

Pranešimus apie religinę padėtį Lietuvoje pateikė Connecticuto valstijos lietuvių bendruomenės pirmininkas Ignas Budrys ir Lietuvos Informacijos Centro atstovė Gintė Damušytė. Abu pranešėjai pateikė daug konkrečių faktų apie tikinčiųjų diskriminavimą Lietuvoje.

LRTV

IR DIEVAS PASAKĖ: "NE"

Prašiau Dievo, kad sumažintų mano išdidumą, - Dievas pasakė: "Ne".

Jis sakė, kad ne Jo reikalas jį sumažinti, bet kad aš jo turiu atsisakyti.

Prašiau Dievo, kad pagydytų mano invalidą vaiką. Ir Dievas pasakė: "Ne".

Jis pasakė, kad vaiko siela sveika, o kūnas tėra laikinas.

Prašiau Dievo, kad duotų man kantrybės. Ir Dievas pasakė: "Ne".

Jis pasakė, kad kantrybė yra vargo dalis. Ji nėra duodama, bet

turi būti užtarnauta.

Prašiau Dievo, kad padarytų mane laimingą. Ir Dievas pasakė: "Ne".

Jis pasakė, kad mane palaimins, bet laimę sukurti tegaliu aš pats.

Prašiau Dievo, kad sumažintų mano skausmus. Ir Dievas pasakė "Ne".

Jis pasakė: kentėjimai atitraukia Tavo mintis nuo žemiškų rūpesčių ir Tave priartina prie manęs.

Prašiau Dievo, kad sustiprintų mane dvasiniai. Ir Dievas pasa-

kė: "Ne".

Jis pasakė, kad tu pats turi sustiprėti dvasioje, o Jis įskiepys mane, kad mano pastangos duotų vaisių.

Paklausiau Dievo ar Jis mane myli. Ir Dievas pasakė: "Taip".

Jis man davė savo vienintelį Sūnų, kuris mirė už mane ir kurią dieną aš būsiu danguje, nes aš Jį tikiu.

Prašiau Dievo, kad padėtų man mylėti kitus tiek pat, kiek Jis myli mane. Ir Dievas pasakė: "Pagaliau tu mano mintį supratai!"

M.M. - Laisvas vertimas

vesnieji praturtėjimo šaltiniai dažniausiai buvo nelegalūs ir nemoralūs, šiandien yra kitaip, jie gali būti ir legalūs, nebūtinais reikia spekuliuoti narkotikais, kriminalais, galima praturtėti ir legaliu būdu, bankinėmis spekuliacijomis, koncesijomis: televizijos, radijos, laikraščių, satelitų ir kt. Už tai yra didelė korupcija valdžios tarpe, stoka moralės ir humanistinio jausmo, arba sąžinės balso. Ir kadangi ta kryptimi eina visas moderniškas pasaulis, tai pagerėjimo netenka laukti, todėl pasidarė patogus užsimaskuoti kokia kilnesne religine idėja. Kodėl ne Izraelis? Ir taip žydai kapitalistai sionistai patogiai pasislėpė už likiminės idėjos.

Šiandien jau daug kam pramatomas liūdnas Amerikos likimas. Prieš 70 m. sionistai sunaikino Rusiją, nereikės nei kitų 70 m., kaip jie sunaikins Ameriką. Istorikas Vincas Trumpa "Metmenyse" nr. 51 apie Amerikoje vykstantį pasikeitimą rašo: "Prezidentas Reagan beveik kiekvienoje kalboje apeliuoja į patriotizmą ir nacionalizmą. Jau 1976 m. jis meditavo: 'I have long believed there was a divine plan that placed this land here to be found by people of a special kind, that we have a rendez-vous with destiny'".

Ką Reagan turėjo galvoje visiems yra aišku, tačiau tai baisi pranašystė. Prezidentas, kuris neturi pasitikėjimo savimi, o pasiduoda likimui, negali išgelbėti kraštą. Vieno nuošimčio neturinti Amerikos gyventojų žydų mažuma valdo prezidentą ir Kongresą. Paskutinėje Amerikos prezidento rinkiminėje kampanijoje štai kaip pasireiškė demokratinis principas:

"As the primary campaigns heated up last year, Walter Mondale and Gary Hart challenged one another about who was more pro-Israel. The Jewish community has been happy with the Reagan presidency. President Reagan's own sympathies were never doubted". (The Sydney Morning Herald, World News, Nov. 2. 19. Tas pats laikraštinis toliau rašo:

"The most influential lobby is the American - Israel Public Affairs Committee in Washington, which has a paid staff of about 80".

Šiandien mes matome į kokią situaciją pastatytas Amerikos prezidentas ir Amerikos demokratija, kai iškilo netikėtai skandalas valdžios aukštuose sluoksniuose dėl ginklų ir narkotikų spekuliacijos su Iranu, tarpininkaujant Izraeliui. Nėra abejonių, kad tai buvo padaryta su tų 80 lobistų ži-

nia, nes visas reikalas ėjo per Izraelį. Taigi ir klausime: kas valdo Ameriką? Atsakymas trumpas - Mafia ir Siono draugai, nes tik jie papirkinėja politikus ir veda aiškią savanaudišką politiką. Šių dviejų institucijų tiksluose nieiškokime idealų, jų ten nerimas, nors ir ten skaitoma Biblija, jie ieško medum ir pienu tekančiomis upėmis krašto.

Nėra abejonės, kad šiandien žydai sionistai triumfoja Amerikoje, netrukdomi bičiuliaujasi su Sovietų Sąjunga, galima sakyti, kad jie yra vieninteliai šios pokarinės tarptautinės situacijos (anarchijos) tikrieji meisteriai. Deja, Amerika yra netekusi autoriteto ir jėgos tvarkyti pasaulį ir garantuoti žmonijai taiką, to, žinoma, sionistai niekada ir nesiekė. Vakarų pasaulis neturi vadovaujančios galvos. Jei sionistai susitartų su Sovietų Sąjunga, ir jie grįžtų į tą pačią padėtį, kokią jie turėjo 1917-1940 m., tai Amerika neišvengiamai iškris iš pirmo rango valstybių eilės.

Pasaulis besirūpindamas duona, užmiršo, kad žmogus ne vien duona gyvas, jam reikia ir dvasinio peno, besirūpindami sionistai medum ir pienu tekančiom upėm, užmiršo Dievą.

ELTA INFORMUOJA

Vyskupas Julijonas Steponavičius kovo 28 d. pasiuntė vysk. Poviloniui sekantį laišką:

Jūsų Ekscelencija,

Lietuvos Bažnyčios vyskupai ir valdytojai atsiuntė man jų parašytą š.m. kovo 11 d. raštą, kuriame kreipiasi į mane su pasiūlymu vadovauti Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus iškilmingoms pamaldoms, kurios vyks Vilniuje, Sventųjų apaštalų Petro ir Povilo bažnyčioje, ir pasakyti pagrindinį pamokslą. Tas ekscelencijų ir prakilnybių raštas duoda man galimybę pasisakyti dėl jubiliejaus iškilmių.

Didžiosios jubiliejaus pamaldos turi būti Lietuvos vyskupų konferencijos ir Lietuvos krikšto jubiliejaus komisijos trijų metų pasirengiamojo darbo vaisius. Manau, kad tiek vyskupų konferencija, kiek krikšto jubiliejaus komisija savo posėdžiuose apsvaistė ir priėmė konkrečius nutarimus kaip turi būti švenčiamas Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejus.

Nedalyvaudamas nei viename vyskupų konferencijos posėdyje, nes į jos posėdžius nesu kviečiamas, nieko nežinau kokie buvo padaryti nutarimai ir duoti nurodymai kurių tenka laikytis, kad jubiliejaus iškilmės būtų didingos ir įspūdingos. Todėl nedrįstu vadovauti jubiliejiniams iškilmingoms būkštaudamas nukrypti nuo vyskupų konferencijos priimtų nutarimų jubiliejinių iškilmių klausimu. Be to, gyvendamas Žagarėje, toli nuo Vilniaus, neturiu galimybės pasitarti su šv. apašt. Petro ir Povilo bažnyčios klebonu ir krikšto jubiliejaus komisijos nariais dėl jubiliejinių iškilmių tvarkos ir eigos.

Pagaliau, iš atsiųsto man rašto atrodo, kad numatomas vienerios bendros pamaldos lietuviams ir lenkams. Tokios bendros jubiliejinės pamaldos būtų be dvasinio nuostolio tikintiesiems, jei jos vyktų ne bažnyčioje, o po atviru dangumi, didelėje aikštėje, miesto stadione. Kai nėra galimybės atlikti jubiliejines pamaldas po atviru dangumi kuriame nors stadione, reikėtų taip susitvarkyti, kad tikintieji galėtų skaitlingiau dalyvauti jubiliejinėse pamaldose.

Todėl Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejinės pamaldos birželio 28 d. turėtų vykti tuo pačiu laiku, pvz., 12 val. keliose Vilniaus miesto bažnyčiose, būtent, šv. Teresės — Aušros Vartų, šv. apašt. Petro ir Povilo, šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčiose — lietuviams; o Dominikonų ir šv. Rapolo — lenkams. Kiekvienoje bažnyčioje jubiliejiniams pamaldoms vadovautų vyskupas, kuris pasakytų pagrindinį pamokslą arba paprašytų jį pasakyti kurį nors kunigą. Apie jubiliejaus iškilmių laiką, vietą ir tvarką reikėtų iš anksto paskleisti visose Lietuvos bažnyčiose.

Tegul praeina didžiosios jubiliejinės iškilmės Vilniuje taip, kad jos būtų mūsų šventos Bažnyčios gerovei ir garbei, bei tikinčiųios liaudies džiaugsmui ir naudai.

Su tikra pagarba ir melle,
† Vysk. Julijonas Steponavičius

Žagarė, 1987 m. kovo 28 d.

Dešimtis buvusių, anksčiau paleistų Lietuvos politkalinių, įskaitant ir Nijolę Sadūnaite, išsiuntę Gorbačioviui protesto laišką reikalaujant laisvės kunigams S. Tamkevičiui, A. Svarinskui ir J. K. Matulionii, bei kitiems kalinamiesiems. Protesto laišką tarp kitų pasirašė J. Bieliauskienė, A. Teleckas, J. Sasnauskas, V. Skuodis, M. Jurevičius ir dr. A. Statkevičius.

Pamaldos už kalinamus kunigus ir politkalinius. Š.m. gegužės 23—31 d.d. lietuviai katalikai Lietuvoje praves pamaldas už įkalintus kunigus ir dar nepaleistus politkalinius. Užsienyje gyvenantys lietuviai ir kitataučiai raginami tą savaitę - gegužės 23-31 d.d. maldomis jungtis ir išreikšti solidarumą su tikinčiasiais okupuotoje tėvynėje.

Juozas Petkevičius, KGB viršininkas Lietuvoje, atleistas iš pareigų. Atleidimo priežastis nežinoma. Į jo vietą paskirtas Edmundas Eismantas.

Liuodytojas Patacko byloje pasiūstas į Černobilį

Biuletenio USSR News Brief (1987. II. 15) žiniomis, Algirdas Patackas turėjo būti teisiamas sausiu baigiantis. (Kovo 6 d. Vytautas Skuodis telefonu pranešė iš Vilniaus, kad Patackas buvęs paleistas vasario mėnesį ir jo byla nutraukta). Anot biuletenio, Patackas buvo kaltinamas pagal Lietuvos Baudžiamojo Kodekso 68-tą straipsnį ("antisovietinė agitacija ir propaganda"). Jam buvo primateamas dešimties savilaidos leidinių platinimas, neįskaitant LKB Kronikos. Prokuratūra tikėjosi, kad jos pagrindinis liudytojas bus Juozas Prapiestis, bet jis atsisakė duoti norimus parodymus. Tada jis buvo pašauktas į armiją ir pasiūstas į Černobilio apskritį.

Vliko valdybos posėdis

Posėdis įvyko kovo 21 d. Vliko būstinėje. Pirm. dr. K. Bobelis painformavo apie vasario 24 d. Vienoje Vliko ir Pasaulio Pabaltiečių Santalkos atstovo Algio Kliučio surengtą spaudos konferenciją, kurioje buvo pasmerktas Gorbačiovo lankymasis Latvijoje ir Estijoje ir padarytas pareiškimas. Dėl sovietų žinių agentūros Novosti atsakymo į šį pareiškimą pasisakė Lietuvos atstovas prie Sv. Sosto, Stasys Lozoraitis, Jr. Klimaitis taip pat lankėsi Paryžiuje, kur aiškino su Saeger ir Daillet dėl pabaltiečių stebėtojų Europos Tarybos paskyrimo galimybių. Tuo reikalu toliau rūpinasi Pasaulio Pabaltiečių Santalka.

Apsvarstytas Vliko ir PPS biuro Europoje steigimas. Tariamasi su latviais ir estais dėl biuro vedėjo, vietos ir lėšų.

Sausio 22 d. Europos Tarybos parlamentinei asamblėjai priėmus rezoliuciją dėl Pabaltijo valstybių, PPS pasiuntė Europos valstybėms pareiškimus, į kuriuos jau gauti keli atsakymai. Ypač palankus at-

sakymas atėjo iš Vakarų Vokietijos.

Svarstytas atsakymas į lenkų po grindžio keturių organizacijų siūlymą vesti dialogą dėl santykių tarp lietuvių ir lenkų.

Atremkime sovietinę propagandą

Kartais sovietams patarnauja jiems palankūs arba naivūs žmonės. Tokiu patarnavimu reikia laikyti šių metų vasario mėnesį Madisone, Wisc., surengtą festivalį (Soviet Friendship Festival), užmezgant ryšius tarp Madisono ir Vilniaus miestų (Sister Cities Program). Šio festivalio metu Lietuva buvo parodyta sovietinėje šviešoje greta kitų sovietų pavergtų tautų. Gegužės mėnesį laukiama Vilniaus vykdomojo komiteto pirmininko (burmistro) apsilankymo.

Vakarų šalyse šiuos sovietų apsikeitimus su užsieniu skatina ir todėl tokie renginiai neišvengiami. Mes turime juos panaudoti Lietuvos tikrajai padėčiai išgarsinti ir sovietų propagandai atremti. Tam tikslui reikia kontaktuoti tokių programų rengėjus, vietos spaudą, radiją bei televiziją ir pateikti jiems tikrą informaciją apie Lietuvą. Atitinkama literatūra turėtų būti dalinama ir tokių renginių lankytojams.

Turime atsiminti, kad, jei mes patys nesirūpinsime skleisti tiesos apie sovietų okupuotą Lietuvą ir atremti sovietų propagandą, niekas kitas už mus to nepadarys.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Valdyba

MELBOURNAS

PARAPIJOS CHORO BALIUS

Parapijos choras yra dėkingas visiems atsilankiusiems į metinį, tradicinį choro balių, kuris įvyko gegužės 16 d. Lietuvių namuose. Jūsų atsilankymas yra lyg padėka choristams už giedojimą per lietuviškas pamaldas.

Baliuje atsilankė choro globėjas prel. Pr. Vaseris, Tėv. Aidų redaktorius Dr. Pr. Daukyns, ALK Faktacijos pirm. V. Zemaitis, ALB Krašto V-bos pirm. D. Baltutienė, Melb. Apyl. v-bos pirm. K. Lynikas, Latrobe Valley seniūnė V. Koženiausienė, Melb. Pensininkų S-gos pirm. J. Petrašiūnas ir kiti.

Paminėsiu tuos, kurie chorą paramsė doriais ir loterijos fainais, būtent: A. Bajoras, Bieliauskai, V. E. Čižauskai, S. Grybiėnė, I. O'Dwyer, Jankevičiai, Jurgelaičiai, iš Latrobe Valley V. Koženiausienė ir kiti, Lipčiai, Lynikas, Matulioniai, P. Mažylis, V. Mieliauskas, A. Mielažienė, Saitis, Sodaitis, A. S. Steponavičiai, V. A. Zemačiai.

Choristės ir choristų žmonos, prižiūrint R. Galiniui, ilgiau 'šoko' virtuvėje negu svečiai šokių salėje, beruošamos šiltą vakarienę. Kavutę pajavairno pyragai, kuriuos iškepė šios ponios: Bakaitienė, Balčiūnienė, Dainutienė, Mackevičienė, Mielažienė, Seikienė ir Vingrienė.

Parapijos choro vardu nuoširdus ačiū visiems atsilankiusiems į balių. Ačiū visiems aukomis ir fainais parėmusiems chorą. Ačiū šeiminkams už skanią vakarienę. Ačiū V. Mulokui už gražią melodijų šokių muziką. Iki pasimatymo sekančiame baliuje.

K. Mielažys, Choro Seniūnas

BIRŽELIO IŠVEŽIMŲ
MINĖJIMAS

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba praneša, kad Išvežimų minėjimo tvarka šiais metais numatyta tokia:

1. Organizacijos su vėliavomis ir visi lietuviai su kitataučiais draugais kviečiami skaitlingai dalyvauti pamaldose šv. Jono bažnyčioje, East Melbourne, birželio 14 d., sekmadienį, 12 val.

2. Išvežimų minėjimą po pamaldų Lietuvių namuose, North Melbourne ruošia Baltų Taryba tą pačią dieną 2.30 val.

3. Pagrindiniu kalbėtoju bus Lib. senatorius Jim Short, dalyvaujant valdžios ir opozicijos atstovams.

4. Meninėje dalyje pasirodys lietuvių ir estų meninės grupės ir latvių choras.

Lietuvos priešai išskleidė mūsų tautą po visą pasaulį, ko pasėkose nukentėjo apie trečdalis mūsų tautiečių. Ar mes čia laisvame pasaulyje gyvendami galime tai nutylėti? Mūsų pareiga yra parodyti viešą protestą pasauliui, kur tik lietuviai gyvena, prieš Lietuvos pavergimą ir naikinimą. Tai yra visų mūsų pareiga!

Melbourne Apylinkės Valdyba

MELBOURNAS

PENSININKAMS

Pranešame Melbourne Pensininkų s-gos nariams, kad sekantis subuvimas įvyks birželio 9 d. 1 val. po pietų Lietuvių namuose. Per subuvimą bus pranešta daugiau apie išvyką į Surfers Paradise. Bus priimamas \$ 50 nuo asmens depozitas.

Išvažiavimas į Yarrowonga klubą birželio mėn. 4 d. yra pakeičiamas sekanciai: autobusas išėina ne nuo Lietuvių namų, bet iš Flinders St. Nr. 130, White's Travelling Biuro, 7.30 val. ryto, netoli Russel St. ir Flinders St. kampo. Autobuse gausime pietus ir nereikės klube stovėti eilėje valgymui. Norintieji važiuoti dar gali skambinti tel. 830.5084 V. Sidabrai ir užsisakyti vietas.

ADELAIDE

Romo Kalantos patriotinės aukos liepsnos 15-kos metų sukaktyje Adelaidėje gal ir nebūtų suplazdėjusios, jei ne Albinas Pocius, kuris jautriai paruoštu žodžiu jas perkėlė į klausytojų sielas gegužės 16-tos dienos lietuviškoje radijo valandoje, jis vėl gerai išmąstytoje kalboje atskleidė Romo aukos tragediją gegužės 17 d. ramovėnų suruoštame Lietuvių namuose tos sukakties trumpame paminėjime, kur po pirm. V. Vosylius atidaromojo žodžio, A. Pociaus paskaita buvo vienintelis, bet svarbiu, programos punktu.

I Š M Ū S Ų P A R A P I J Ų

M E L B O U R N A S

Seštinės - Kristaus į Dangų Žemimo šventė ir Australijoje yra privaloma išklausti šv. Mišias. Kiekvienas tai gali atlikti ryte ar vakare sau artimoje bažnyčioje gegužės 28 d., ketvirtadienį.

Gyvojo Rožančiaus. Naktinės Adoracijos ir Marijos Mėlynosios Armijos sąjūdžio brolių susirinkimas Lietuvių namuose gegužės 30 d., šeštadienį. Šv. Mišios už mirusius brolių narius Lietuvos Kankinių koplyčioje 4.30 val., po jų Gegužinės pamaldos ir po jų Bendruomenės kambaryje minėtų brolių susirinkimas: Dvasios vado žodis, J. Petraičio paskaita, einamieji reikalai, klausimai, suamymai, - praneša brolių vadovas L. Padgurskis.

Gyvojo Rožančiaus nariai birželio mėnesį meldžiasi už Rusijos atsivertimą.

Vlodo Šilinsko mirties pirmosios metinėse šv. Mišios už jo vėlę Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose birželio 6 d., šeštadienį 2 val.

Gealonge lietuviškos pamaldos per Sekmines birželio 7 d. šv. Jono bažnyčioje 9.30 val., atminsime

baisiuosius trėmimus į Sibirą.

Skautininkų Ramovės sueiga pas s. kun. Pr. Dauknį Parapijos namuose Kensingtone gegužės 30 d., šeštadienį, 6 val. vak. - praneša Ramovės pirmininkė v.s. Jonė Žitkevičienė.

Melbourne "The Advocate" V.21 laidoje per keturias skiltis praneša Australijos Vyskupų Konferencijos solidarumą Lietuvai Krikščionybės 600 metų jubilėjaus proga ir kviečia melstis už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią, ypatingai birželio 28 d., kai Romoje Popiežius aukos iškilmingas Mišias už Lietuvą jubilėjaus proga. Tai pirmas įvykis, kai visi Australijos vyskupai pareiškė solidarumą persekiojamai Lietuvai ir skiria maldas už ją.

Melbourne Parapijos choro susirinkimas įvyks gegužės 31 d., sekmadienį, 10 val. ryto, - laike choro repeticijos. Kviečiame visus choristus dalyvauti.

TEVISKES AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus ir apsimokėti.

du Jis atstatė žmogaus orumą ir iš naujo įprasmino žmogaus gyvenimą ant žemės, vesdamas jį kryžiaus keliu į prisikėlimo garbę ir amžinąjį gyvenimą.

Taip pat ir Bažnyčios visų laikų esminis uždavinys, ypatingai mūsų laikais, yra kaupti žmogaus žvilgsnį į dieviškojo atpirkimo paslaptį ir padėti jam įsigilinti į išganyto esmę, slypinčią Kristaus Sirdyje.

Deja, šis Bažnyčios svarbus uždavinys šiomis dienomis susiduria pasaulyje su kaskart didesniu pasipriešinimu. Bažnyčia yra priversta šią savo pasiuntinybę tęsti, nugalint daugiau kliūčių, negu anksčiau. Bet tai tik rodo, kad mūsų dienomis atpirkimo tiesos skleidimas yra labiau reikalingas negu kada nors anksčiau.

Popiežius ragina, kad mes visi įsijungtume į šį didelį misijonierišką uždavinį, atskleidami pasauliui Jėzaus Sirdies ilgesį, kad visi pasinaudotų Jo atpirkimo vaisiais. Turime stengtis, kad žmonės priartėtų prie Kristaus atpirkimo šaltinių, o visų pirma, kad pažintų patį Kristų, savo Išganytoją, nuo kurio pasaulis šiandien kaskart vis labiau tolsta. Bandykime įgyvendinti Kristaus troškimą, kad kiekvienas semtųsi iš Jo Sirdies neišsemiamų turtų savo išganyto laimėjimui.

Kun. S. Gaidelis, SJ

Morningtone gegužės 16 d. širdies smūgio ištikta mirė Janina Noreikienė, giliame liūdesyje paliko savo vyrą Stasį Noreiką, tris sūnus, 6 anūkus.

Janina gimė 1922 m. gegužės 5 d. Adutiškyje, Švenčionių apskrityje, Vilniaus krašte. Lenkijos okupuotame Lietuvos krašte augo lietuviškoje šeimoje, kur visi kalbėjo lietuviškai. Ištekėjusi už Stasio Noreikos, išaugino tris sūnus: Vladą, Raymondą ir Algimantą - Paulių. Jie visi jau baigė mokslus, sukūrė šeimas, savo tėvelių pažiba.

Laidotuvių pamaldos vyko St. Macartan bažnyčioje gegužės 20 d. Atvyko Melbourne Lietuvių Parapijos choras pagiedoti, nes kai Noreikai gyveno Melbourne, tai Stasys Noreika ne tik chore giedojo, bet buvo ir ilgametis choro vadovybos pirmininkas. Šv. Mišių skaitymus atliko seniūnas Juozas Kairys, Mišioms patarnavo Vincas Stagis, kun. Pr. Dauknys tarė atsisveikinimo žodį. Daugelis už velionę visi buvo pavaišinti. Kapinėse po apeigų, karstui leidžiantis visi pagiedojome su choru Marija, Marija giesmę.

Sermenys buvo suruošti Noreikų namuose, padedant kaimynėms lietuviškas, kur pasimeldus už velionę visi buvo pavaišinti.

Už velionės vėlę šv. Mišias už-

prašė: K. A. Alseikos, I. Budrys, A. Bužinskas, J. Čirvinskas atskridęs iš Queenslando, St. Erminas, Z. G. Jokubaičiai, A. J. Kairiai, V. V. Kasperaičiai, J. L. Kebliai, T. J. Kesminai, R. Kilmienė, Angelė ir Aivars Kristens, Viltis Kružienė, K. E. Melinskai, K. A. Mieldažiai, L. Padgurskis, N. A. Presniakovai, St. J. Raščiai, V. Sivickienė, O. J. Skimbirskai, E. V. Stagai, J. Svėrebas, N. V. Žemaičiai, J. Zutelis.

Amžinąjį atilį duk mirusiai Janinai, Viešpatie, ir amžinoji šviesa jai tešviečia!

PD

SYDNĖJUS

ISVEZIMŲ MINĖJIMAS

Birželio trėmimų minėjimas Sydnejuje įvyks birželio 7 d. šia tvarka: gedulingos Mišios už birželio aukas sekmadienį, birželio 7 d. 11.30 val. ryto. Organizacijos kviečiamos dalyvauti organizuotai. Aukos šia proga skiriamos Tautos Fondui.

Viešas minėjimas su menine programa vyks Lietuvių klubo patalpose 2 val. p.p.

Išvykus prel. P. Butkui, invocaciją skaitys kun. P. Martūzas. Paskaitą skaitys Vytautas Patašius, deklamacijos ir užbaigia Dainos choras, vad. Birutei Aleknaitei, Justinui Ankiui ir akompanuojant B. Kiveriui.

Kviečiami Sydnejaus ir apylinkių lietuviai prisiminti mūsų tautos genocido aukas, gausiai dalyvaudami pamaldose ir minėjime. Tautos Fondo Atstovybė Sydney

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Zemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

AUSTRALIJA IR

NAUJOJI ZELANDIJA

Maldos Apaštalavimas

Jo Šventenybė popiežius Jonas Paulius II MA nariams birželio mėnesiui skyrė sekančias intencijas: b e n d r a j a - atpirkimo dvasios skleidimas; m i s i j ų - Bažnyčia Indijoje ir jos misija pasaulio evangelizacijoje.

Trumpas rytmetinis aukojimas - Visa aukoju Tau, Švenčiausioji Jėzaus Sirdie!

SVARBIAUSIAS BAŽNYČIOS UŽDAVINYS

Atpirkimo dvasia yra vienas iš tipiškiausių dabartinio popiežiaus posakių. Jo pirmoji enciklika Redemptor Hominis, parašyta 1979 metais, prasideda žodžiais "Žmonių Atpirkėjas", o 1983-čiuosius metus jis pavadino Atpirkimo metais.

Skleisti atpirkimo dvasią popiežiaus Jono Pauliaus II supratimu, reiškia bendradarbiauti Kristaus atpirkimo darbe, reiškia liepsnoti šventą ugnimi sielų išganyto vienybėje su Švenč. Jėzaus Sirdimi. Viešpats žmonių atpirkimą įvykdė mirdamas ant kryžiaus. Šiuo bū-

A. A. EDAN JAMES POŠKUS

vos sulaukęs 11 metų amžiaus mirė Royal vaikų ligoninėje gegužės 16 d. Gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiu tėvelius Petrą ir Valerie, brolius, seseris, močiutę ir tėvuką - Bronę ir Kazimierą Poškus ir visus artimuosius. Kartu liūdėdama

Zina Jablonskienė

A. A. ARCH. DAVIS BITEI

saigiai mirus, jo liūdinčią motiną, žmoną Sabą, gimines ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

PLIA S-gos Melbourne skyrius

A. A. JANINAI NOREIKIENEI

staiga mirus, vyrui Stasiui, sūnams ir jų šeimoms reiškiamame gilią užuojautą ir kartu liūdime

Morningtono lietuviai:

S. Erminas	J. Garbenis
J. Svėrebas	T. J. Kesminai
A. Bužinskas	N. A. Presniakovai
V. Kružienė	N. O. Ropės
V. E. Stagai	J. O. Skimbirskai
J. E. Vaitkai	K. A. Alseikai
S. T. Zakai	J. A. Kairiai

A. A. JANINAI NOREIKIENEI

taip netikėtai apleidusiai šios žemės kelius, jos vyrą Stasį ir sūnus su šeimomis nuoširdžiai atjaučiame.

Zigmas ir Genė Jokubaičiai

A + A

Šauliui Vincui RIBACIAUSKUI

mirus, jo žmoną šaulę Stasę Ribaciauskienę ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

DLK Vytenio Šaulių Kuopa

Lietuviai demonstracijoj dėl persekiojamų krikščionių Sovietų Sąjungoje

1987 m. gegužės 1 d. Vašingtone įvyko demonstracija už persekiojamuosius krikščionius Sovietų Sąjungoje ant JAV kapitoliaus laiptų. Susirinko apie 400 dalyvių, jų tarpe kelios dešimtys Vašingtono lietuvių ir Lietuvių Religinės Šalpos štabas iš New Yorko.

Demonstracijos pagrindine kalbėtoja buvo neseniai paleista ir į Vakarų atvykusi poetė Irina Ratushinskaja, kuri kalėjo Mordovijos lageryje kartu su lietuviu Jadvyga Bieliauskiene. Po demonstracijos Ratushinskaja pasakojo, kad Bieliauskiene lageryje buvo labai tvirta - bandė mums visiems padėti - ta prasme vedė save kaip tikra tikinčioji. Aš niekada nepamiršiu, kai grįžusi po pusmečio karceryje (vienutėje) ir lagerio ka lėjime visiškai nualinta, beveik kasdien turėdavau širdies priepuolius, Bieliauskiene atiduodavo dalį savo gliukozės (jos duodavo po truputį). Taip vėl mane iš tiesų pastatė ant kojų.

Jadvyga taip pat buvo karceryje, - pasakojo Ratushinskaja, - ir

man buvo labai skaudu matyti, kaip moterį mano motinos amžiaus talpina į karcerį, nurengtą, kaip ir mus, maitina kas antrą dieną, laiko šaltyje. Mes su Tatjana Osipova kreipėmės į KGB sakydamos, jeigu norite ką kankinti, tai vietoj jos sodinkite į karcerį mus, paleiskite ją į lagerį, mes pasirošuosius už ją atsėdėti. Be abejo, jie su tuo nesutiko, - baigė Ratushinskaja.

Be Ratushinskajos dalyviams kalbėjo kongresmenas Frank Wolf iš Virginijos, sen. Peter Wilson iš Kalifornijos, Institute on Religion and Democracy pirmininkas Kent Hill iš Vašingtono, Slavic Gospel Association vedėjas Peter Deyneka iš Indianos, aiškino apie petičijų vaju įkalintiems, o Religinės Šalpos reikalų vedėjo pavaduotoja Gintė Damušytė iš New Yorko apie kalinių globos programą, kuria stengiamasi išvystyti platesnį laišku rašymo vaju įvairių tikėjimų sąžinės kaliniams.

Demonstrantai turėjo apie 100 padidintų sąžinės kalinių nuotraukų, jų tarpe Balio Gajausko, Viktoro Petkaus, Voldemaro Karoliūno, Povilo Pečeliūno ir kitų atvaizdus. Dalyviams bei prašiviams buvo dalinami informacijos paketai, prie kurių buvo prisegta skirtingo kalinio biografija su adresu. Bendroji informacija apie persekiojamuosius krikščionius buvo specialiai paruošta brošiūra, kuri akcentavo 6 kalinių biografijas, įskaitant lietuvių Viktoro Petkaus.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa kartu su trylika kitomis organizacijomis priklausančiomis specialiai įsisteigusiai Solidarumo su persekiojamaisiais krikščionimis Sovietų Sąjungoj koalicijai, surengė šią ekumeninę demonstraciją.

Lietuvių Informacijos Centras
Brooklyn, JAV

AUKODAMI TAUTOS FONDUI.

REIŠKIAME SOLIDARUMĄ

KOVOJANČIAI LIETUVAI !

TF Atstovybė Melbourne

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708 1414)

Klubo valandos:

Pirm., trečiad., ketvirtad. . . . . 5 - 10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UZDARYTAS
Penktadieniai . . . . . 5 - 11.30 val.
Šeštadieniai . . . . . 2 - 12.30 val.
Sekmadieniai . . . . . 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad. nuo 6 val.
Sekmadieniai . . . . . - nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8 val. ŠVEDISKAS STALAS · SMORGASBORD

Kaina \$ 4. Kviečiame visus

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus, kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.

HOBARTAS

Motinos Dienos minėjimas buvo gražiai suorganizuotas ir praves-tas Apyl. Valdybos ir Moterų draugijos komiteto p. Sikšnių namuose gegužės 9 d. Atsilankė virš 40 lietuvių. 2 val. susirinkimą pradėjo Apyl. Valdybos sekr. S. Augustavičius. Paskaitą skaitė J. Paškevičius ir eilėraščius skaitė R. Tarvydas ir L. Vaičiulevičius. Užbaigai sugiedotas Tautos himnas. Sekė pietūs, buvo praves-ta loterija ir švenčančioms savo gimtadienius: J. Tarvydienei, A. Milinkevičienei ir J. Kaitinienei sugiedota Ilgiausių metų!

Šokiai, kuriuos ruošia Moterų draugijos komitetas, įvykis šeštadienį, birželio 27 d. 8 val. Ukrainiečių salėje, 201 Main Rd. Derwent Park. Bus gera muzika, veiks loterija. Kaina \$ 10, įskaitant vakarienę. Stalus užsisakyti pas Eleonorą Paškevičienę, tel. 72 2075.

Stasys Juodžiulynas atšventė 71 metų gimtadienį savo namuose. Vaisės suruošė žmona ir dalyvavo keletas draugų. Stasys marijampolietis, priklausė Saulių sąjungai. Pašauktas į kariuomenę uniformoje išbuvo iki emigracijos, nes karui pasibaigus dar kurį laiką tarnavo amerikiečių sargybų dalinyje. Į Australiją atvyko 1949 m. Hobarte vedė, dirbo cinko fabrike ir gražiai įsikūrė. Bendruomenėje veiklus, su žmona lanko visus parengimus, prisideda prie darbų, - jeigu reikalingas. Sveikatos ir ilgo gyvenimo Tau Stasy linkime!

"Baltic News" žurnalo ateitis išsisprendė. Redaktorių pasilieka Algis Taškūnas, bus išrinktas kitas komitetas jam pagelbėti.

J. Paškevičius

MELBOURNAS

LIETUVIŠKOJI KNYGA

Saltinių Bibliotekai gauta: Juozo Vaišnio paruošta "Praktinė lietuvių kalbos vartoseną". Išleido JAV LB Kultūros taryba, mecenatas Lietuvių fondas, Chicago 85. "Lituanus" 87-1, kultūros žurnalas "Aidai" 86-4.

Melbourno lietuvių bibliotekai gauta: Melbourno šaulių biuletenis "Lietuva lietuviams" 87-21, Australijos lietuvių pensininkų "Bičiulis", Adelaide 87-22, "Melb. lietuvių sodybos įstatų projektas". Aukojo: \$ 10 JAV F. Valinovičienė, \$ 10 I. Matuzonis, \$ 5 P. Vaičius.

Vytas Bartuška ėmėsi darbšiai talkininkauti, komplektuodamas iš simėčiusius laikraščius; tai darbas, reikalaujantis daug kantrybės. Nuosirdi padėka.

Paskolintos Saltinių bibliotekos ar naujausiųjų laidų knygos turi būti grąžintos 3 savaitių laikotarpyje. Kai kas metais negrąžina paskolintų knygų, iš viso nepagalvojant, kad ir kiti dažnai jų teiraujasi.

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

"TEVISKES AIDAI" YRA VIENINTELIS

Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiuskime prenumeratos mokestį. Įrašykime "Tėviškės Aidus" į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Adelaidės kronika

Ir šiame moterų išsilaisvinimo laikotarpyje jos dažnai parodo tik moterims charakteringo jautrumo įvykiuose, pro kuriuos vyrų, kaip Evangelijoje minimas levitas, nerūpestingai praeina pro šalį.

Fatimoje apsiireiškusios Marijos - Rožinio karalienės pasakytą perspėjimą pasauliui turėtų rūpėti kiekvienam tikinčiajam, juos turėtume prisiminti ypač šiais metais, kada nuo įvykių Fatimoje yra praėję lygiai 70 metų, tačiau be kun. Klebono vienintelio to apsiireiškimo primimo pasakytame pamoksle, ši sukaktis Adelaidėje būtų ir užgesusi, jei ne Liet. kat. moterų d-jos valdyba, kuri Fatimos įvykius gražiai paminėjo tą pačią pirmojo apsiireiškimo dieną - gegužės 13-tą suruošusi sukakties minėjimą vienoje iš valdybos ruošiamų religinių valandėlių, kurias vadina Pabendraviniais.

Susirinkusios d-jos narės ir joms prijauciantieji specialiai d-jos užprašytose Mišiose už Rusijos atsivertimą ir Lietuvos laisvę, tomis pačiomis intencijomis po Mišių su kalbėjusios rožinio dalį, išklausiusios aukojusio kun. J. Petraičio Fatimos apsiireiškimų mintimis pasakytą pamokslėlio, iš šv. Kazimiero bažnyčios visos persikėlė į parapijos salę, kur jau laukė d-jos valdybos paruošti pusrūčiai.

Užkandus d-jos pirmininkė S. Pusedriene pravedė Fatimos įvykių sukakties minėjimą, kuriame skaitiniais prisijungė A. Jasiūnienė, R. Kubilienė ir S. Vasiliauskienė. Pamaldos ir po jų įvykęs minėjimas jautriai priartino prieš 70 metų Fatimoje įvykusius Marijos apsiireiškimus ir jos pareiktus prašymus, kuriuos vykdančią ji pažadėjo Rusijos atsivertimą ir taiką pasauliui.

Pasidalinus kilusiomis mintimis ir pasitarus organizaciniais reikalais išsiskirstėme lydamos Fatimos Rožinio Karalienės, širdyse išsinešdamos jos prašymus ir ryžtą jiems nelikti kurėioms.

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDE 5EB1 - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadieniais 11 val. ryto, pirmadieniais 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

ALK Federacijos Valdyba